

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (1025-1453)

III. Ανασύσταση του Βυζαντίου και υποταγή στους Οθωμανούς

1. Εξάπλωση των Τούρκων και τελευταίες προσπάθειες για ανάσχεσή τους

α. Η αδυναμία του Βυζαντίου:

- Μιχαήλ Η΄: → ανασύσταση βυζαντινού κράτους.
→ διπλωματικές ενέργειες.
→ τελευταία αναλαμπή Βυζαντίου έως μέσα 14ου αιώνα.
- Βυζάντιο → εμφύλιοι πόλεμοι → στρατιωτική και οικονομική κατάρρευση.
 1. Η υποτίμηση του νομίσματος
 2. Η βαριά φορολογία
 3. Η γενικότερη εξαθλίωση } Προκάλεσαν **επαναστάσεις** του λαού και της μεσαιάς τάξης κατά των ευγενών (Θεσσαλονίκη και Αδριανούπολη).
- Ανδρόνικος Β΄ (1282-1328) → μείωσε τη δύναμη του στρατού και του στόλου.
 - ✓ Κυριάρχησαν οι ξένοι μισθοφόροι.
 - ✓ Βυζαντινή αυτοκρατορία → **αυτοκρατορία των Στενών**.

β. Οθωμανοί και οι κατακτήσεις τους:

- Οι Οθωμανοί:
 - τουρκική φυλή, ασιάτες νομάδες.
 - **μετανάστευσαν** κοντά στην Προύσα.
 - **οργανώθηκαν** από το σουλτάνο **Οθμάν** ή **Οσμάν**.
 - **εκμεταλλεύτηκαν** την κατάργηση των **ακριτών** μετά το 1261.
 - **αξιοποίησαν** το θεσμό των **γαζήδων**.
 - **απέκλεισαν** και κατέκτησαν όλη τη Μ. Ασία.
 - **στρατολόγησαν** χριστιανόπουλα (**παιδομάζωμα**).
 - **συγκρότησαν** επίλεκτο τάγμα **γενιτσάρων** («νέος στρατός»).
 - **πέρασαν** στην Ευρώπη (μέσα 14ου αιώνα).
 - **κατέκτησαν** την **Καλλίπολη** (1354).
 - **υπέταξαν** τους βαλκανικούς λαούς.
 - **νίκησαν** τους Σέρβους (μάχη **Κοσσυφοπεδίου**, 1389).

γ. Προσπάθειες ανάσχεσης των Οθωμανών:

- Αρχές 15ου αιώνα: οι Μογγόλοι → εισέβαλαν στη Μ. Ασία.
 - **νίκησαν** το σουλτάνο **Βαγιαζίτ** (μάχη **Αγκυρας** 1402).
- Η ήττα: → προκάλεσε κρίση στο Οθωμανικό Κράτος.
 - έδωσε παράταση ζωής στο Βυζάντιο.

- Οι αυτοκράτορες:

Ιωάννης Ε΄	}	Ταξίδεψαν για αναζήτηση βοήθειας στη Δύση.
Μανουήλ Β΄		
Ιωάννης Η΄		
- **1274**: Σύνοδος Λυών → υποταγή Ορθόδοξης στη Ρωμαϊκή Εκκλησία.
- **1438-1439**: Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας → **Ιωάννης Η΄**: ανανέωσε την «ένωση».
- Η υποχώρηση αυτή: → δεν έγινε δεκτή από το λαό.
→ αποδείχθηκε μάταιη, διότι: το **Βυζάντιο** έμεινε **απροστάτευτο** από τους Οθωμανούς.